

ส่วนที่ ๑ สภาพเศรษฐกิจในพื้นที่

๑. ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด

๑.๑ ความเป็นมา

จังหวัดนครราชสีมา เป็นเมืองโบราณเมืองหนึ่งในอาณาจักรไทย แต่เดิมตั้งอยู่ในท้องที่อำเภอสูงเนิน ห่างจากตัวเมืองปัจจุบัน ๓๑ กิโลเมตร เรียกว่า “เมืองโคราฆะปุระ” หรือ โคราฆ กับ เมืองเสมา ซึ่งทั้ง ๒ เมือง เคยเจริญรุ่งเรืองในสมัยขอม แต่ในปัจจุบันเป็นเมืองร้างตั้งอยู่ริมลำตะคอง

สมัยอยุธยา ในแผ่นดินสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ.๒๑๙๙ - ๒๒๓๑) โปรดให้สร้างเมืองโดยเอาชื่อเมืองเสมากับเมืองโคราฆะปุระมาผูกเป็นนามเมืองใหม่เรียกว่า “เมืองนครราชสีมา” แต่คนทั่วไป เรียกว่า “เมืองโคราฆ”

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๑ โปรดเกล้าฯ ให้ยกฐานะเป็นเมืองชั้นเอก ผู้สำเร็จราชการเมืองมัยศ เป็น เจ้าพระยา โดย เจ้าพระยานครราชสีมาคนแรกชื่อ ปิ่น ณ ราชสีมา และในรัชกาลนี้ เมืองนครราชสีมาได้นำช้างเผือก ๒ เชือก ขึ้นน้อมเกล้าถวาย ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๓๖๙ ในสมัยรัชกาลที่ ๓ เจ้าอนุวงศ์ ผู้ครองเมืองเวียงจันทน์ก่อการกบฏ ยกกองทัพมาตีเมืองนครราชสีมาและกวาดต้อนพลเมืองไปเป็นเชลย คุณหญิงโม (ภรรยาปลัดเมืองนครราชสีมา (พระสุริยเดชะวิเศษ ฤทธิ์ทศทิศวิชัย)) ผู้รักษาเมืองสร้างทำกลั้วเกรงและประจบ เอาใจทหารลาว เมื่อถูกกวาดต้อนมาถึงทุ่งสัมฤทธิ์ในเขตอำเภอพิมาย ก็หยุดพักกลางทางพอได้โอกาสคุณหญิงโม ก็จัดกองทัพโจมตีกองทัพเวียงจันทน์แตกพ่ายไป วีรกรรมที่คุณหญิงโมได้ประกอบขึ้นนี้ รัชกาลที่ ๓ จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ สถาปนาคุณหญิงโม ดำรงฐานันดรศักดิ์เป็น “ท้าวสุรนารี” ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ ๕ ได้โปรดเกล้าฯ ให้รวบรวมหัวเมืองในเขตที่ราบสูงให้นครราชสีมาเป็นที่ว่าการมณฑลลาวกลาง ในปี พ.ศ. ๒๔๓๔ (ร.ศ. ๑๑๐)

๑.๒ สัญลักษณ์ประจำจังหวัด

รูปอนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ประดิษฐานอยู่หน้า ประตูชุมพล ประตูเมืองทางด้านทิศตะวันตก

หมายถึง วีรกรรมอันกล้าหาญที่ท้าวสุรนารีได้กอบกู้เมืองนครราชสีมา จากกองทัพของเจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์ไว้ได้ ซึ่งตราประจำจังหวัดนครราชสีมา ภาพนี้มีฐานะเป็นตราราชการ ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง กำหนดภาพเครื่องหมายราชการ ตามพระราชบัญญัติเครื่องหมายราชการ พุทธศักราช ๒๔๘๒ (ฉบับที่ ๒๑๔) [ว่าด้วยการกำหนดเครื่องหมายราชการประจำจังหวัด ๗๖ จังหวัด]

๑.๓ คำขวัญประจำจังหวัด

“เมืองหญิงกล้า ผ้าไหมดี หมี่โคราช ปราสาทหิน ดินด่านเกวียน”
 (คำขวัญเดิม โคราช ลือเลื่อง เมืองก่อนเก่า นกเขาคราม อ้อยคันร่ม ส้มขี้ม้า ผ้าหางกระรอก)

อักษรย่อ : นม

สีประจำจังหวัด : สีเสด (สีส้ม)

ต้นไม้ประจำจังหวัด : ต้นสาธร (*Millettia leucantha*)

ดอกไม้ประจำจังหวัด : ดอกสาธร

๑.๔ ลักษณะทางกายภาพ

๑.๔.๑ ที่ตั้ง

จังหวัดนครราชสีมาตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือบนที่ราบสูงโคราช ละติจูด ๑๕ องศาเหนือ ลองติจูด ๑๐๒ องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๘๗ เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ๒๕๙ กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ ๒๖๔ กิโลเมตร มีพื้นที่ ๒๐,๔๙๓.๙๖๔ ตารางกิโลเมตรหรือประมาณ ๑๒,๘๐๘,๗๒๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๑๒ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นพื้นที่ป่าไม้ ๑,๙๒๙,๔๙๑.๘๘ ไร่ โดยส่วนใหญ่เป็นพื้นที่อุทยานแห่งชาติ คือ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่และอุทยานแห่งชาติทับลาน ร้อยละ ๖๑.๔ และเป็นแหล่งน้ำ ๒๘๐,๓๑๓ ไร่

ภาพที่ ๑ แผนที่ประเทศไทย แสดงที่ตั้ง จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๒ อาณาเขต

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

ภาพที่ ๒ แผนที่จังหวัดนครราชสีมา

๑.๔.๓ ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดนครราชสีมา มีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก โดยสามารถแบ่งออกเป็น ๓ บริเวณ คือ

๑) บริเวณเทือกเขาที่สูงทางตอนใต้ มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า ๒๕๐ เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง ปักธงชัย วังน้ำเขียว ครบุรี และเสิงสาง มีเทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำ และลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค เช่น แม่น้ำมูล ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึก และลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างและพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูงเป็นพื้นที่ซึ่งจำเป็นต้องสงวน และอนุรักษ์ให้คงเป็นสภาพตามธรรมชาติ เพื่อรักษาคุณภาพของระบบนิเวศน์ และสถานท่องเที่ยวตามธรรมชาติ

๒) บริเวณที่สูงทางตอนกลาง มีความสูงจากระดับน้ำทะเลอยู่ระหว่าง ๒๐๐ เมตร อยู่ในเขตพื้นที่อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์ อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน อำเภอโนนไทย อำเภอพระทองคำ อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมืองนครราชสีมา อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเฉลิมพระเกียรติ ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก ที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำพระเพลิง ลำตะคอง และแม่น้ำมูล พื้นที่บางแห่งเป็นพื้นที่ราบซึ่งเป็นป่าหิมตสภาพ และปัจจุบันเป็นพื้นที่ทำการเกษตรแต่บางแห่งปล่อยทิ้งไว้ว่างเปล่า ได้กำหนดให้เป็นเขตเตรียมการพัฒนาที่ดินใช้เป็นที่เกษตรกรรม ปศุสัตว์ อุตสาหกรรม และชุมชนเมือง ที่ดินประเภทปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร

๓) พื้นที่ลูกคลื่นและพื้นที่ราบลุ่มทางตอนเหนือ สูงจากระดับน้ำทะเลไม่เกิน ๒๐๐ เมตร อยู่ในเขตอำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอบัวใหญ่ อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอเมืองยาง อำเภอชุมพวง อำเภอพิมาย อำเภอคง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอโนนสูง และอำเภอห้วยแถลง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร ลำปลายมาศ และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งลำสะเทต เป็นพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อทำการเกษตร และการพัฒนาเมือง การพัฒนาอุตสาหกรรม การประมง

๑.๔.๔ ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพอากาศทั่วไปของจังหวัดนครราชสีมาอยู่ภายใต้อิทธิพลของมรสุม ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ (เริ่มตั้งแต่ประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกเหนือแถบประเทศมองโกเลียและจีนพัดพาเอามวลอากาศเย็นและแห้งจากแหล่งกำเนิดเข้ามาปกคลุมประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมาประสบกับภาวะอากาศหนาวเย็นและแห้งแล้ง โดยทั่วไป ส่วนมรสุมอีกชนิดหนึ่งคือมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ (เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม) มรสุมนี้มีแหล่งกำเนิดจากบริเวณความกดอากาศสูงในซีกโลกใต้ บริเวณมหาสมุทรอินเดีย ซึ่งพัดออกจากศูนย์กลางเป็นลมตะวันออกเฉียงใต้ และเปลี่ยนเป็นลมตะวันตกเฉียงใต้ เมื่อพัดข้ามเส้นศูนย์สูตรพัดพาเอามวลอากาศชื้นจากมหาสมุทรอินเดียมาสู่ประเทศไทย ทำให้บริเวณจังหวัดนครราชสีมา มีเมฆมากและฝนตกชุกโดยทั่วไป

๑.๕ ข้อมูลการปกครอง / ประชากร

๑.๕.๑ ข้อมูลการปกครอง จังหวัดนครราชสีมา มีการบริหารราชการ เป็น ๓ ส่วน ดังนี้

๑) ส่วนราชการ	๒๕๘	หน่วย
๑.๑) ส่วนกลางในภูมิภาค	๑๙๖	หน่วย
๑.๒) ส่วนภูมิภาค	๓๕	หน่วย
๑.๓) รัฐวิสาหกิจ	๒๗	หน่วย
๒) หน่วยงานอิสระ	๒๖	หน่วย
๓) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น	๓๓๔	แห่ง
๓.๑) องค์การบริหารส่วนจังหวัด	๑	แห่ง
๓.๒) องค์การบริหารส่วนตำบล	๒๔๓	แห่ง
๓.๓) เทศบาล (ท.นคร ๑ / ท.เมือง ๔ / ท.ตำบล ๘๕ แห่ง)	๙๐	แห่ง

จังหวัดนครราชสีมา แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๓๒ อำเภอ ๒๘๙ ตำบล ๓,๗๔๓

หมู่บ้าน ดังนี้

๑) อำเภอเมืองนครราชสีมา	๑๗) อำเภอบัวลาย
๒) อำเภอครบุรี	๑๘) อำเภอแก้งสนามนาง
๓) อำเภอเสิงสาง	๑๙) อำเภอประทาย
๔) อำเภอคง	๒๐) อำเภอโนนแดง
๕) อำเภอบ้านเหลื่อม	๒๑) อำเภอปักธงชัย
๖) อำเภอจักราช	๒๒) อำเภอวังน้ำเขียว
๗) อำเภอโชคชัย	๒๓) อำเภอพิมาย
๘) อำเภอหนองบุญมาก	๒๔) อำเภอห้วยแถลง
๙) อำเภอด่านขุนทด	๒๕) อำเภอสูงเนิน
๑๐) อำเภอเทพารักษ์	๒๖) อำเภอขามทะเลสอ
๑๑) อำเภอโนนไทย	๒๗) อำเภอสีคิ้ว
๑๒) อำเภอพระทองคำ	๒๘) อำเภอปากช่อง
๑๓) อำเภอโนนสูง	๒๙) อำเภอชุมพวง
๑๔) อำเภอขามสะแกแสง	๓๐) อำเภอเมืองยาง
๑๕) อำเภอบัวใหญ่	๓๑) อำเภอลำทะเมนชัย
๑๖) อำเภอสีดา	๓๒) อำเภอเฉลิมพระเกียรติ

๑.๕.๒ ประชากร

จังหวัดนครราชสีมา ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑ มีประชากร จำนวน ๒,๖๔๖,๔๐๑ คน เป็นชาย ๑,๓๐๓,๙๕๑ คน เป็นหญิง ๑,๓๔๒,๔๕๐ คน จำนวนครัวเรือน ๙๖๕,๓๒๐ ครัวเรือน

อำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา รองลงมาคือ อำเภอปากช่อง อำเภอที่มีประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองยาง

ขนาดสัดส่วนของประชากรเมืองและชนบท ในที่นี้ ประชากรเมือง หมายถึง ประชากรที่อยู่ในเขตเทศบาลทุกระดับ และประชากรในชนบทหมายถึง ประชากรที่อยู่นอกเขตเทศบาลทุกระดับ โดยในปี พ.ศ.๒๕๖๑ จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนประชากรอยู่ในเขตเมือง จำนวนทั้งสิ้น ๖๓๕,๐๗๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๔ เมื่อพิจารณาจากทิศทางย้อนหลังลงไป ๓ ปี พบว่า ประชากรในเขตเมืองลดลงอย่างต่อเนื่อง สำหรับประชากรที่อยู่ในเขตชนบท จำนวนทั้งสิ้น ๒,๐๑๑,๓๒๙ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๖ เมื่อพิจารณาจากทิศทางย้อนหลังลงไป ๓ ปี พบว่า ประชากรในเขตชนบทเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ความหนาแน่นของประชากร ๑๒๙.๑๓ คนต่อตารางกิโลเมตร เป็นอันดับ ๓๗ ของประเทศ พื้นที่อำเภอที่มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ อำเภอเมืองนครราชสีมา มีประชากรหนาแน่นมากที่สุด ๖๓๒.๐๗ คนต่อตารางกิโลเมตร อำเภอที่มีประชากรหนาแน่นน้อยสุด ได้แก่ อำเภอวังน้ำเขียว ๓๒ คนต่อตารางกิโลเมตร

ตารางที่ ๑ รายงานสถิติจำนวนประชากรและครัวเรือน จังหวัดนครราชสีมา ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๑

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	บ้าน
จังหวัดนครราชสีมา	๑,๓๐๓,๙๕๑	๑,๓๔๒,๔๕๐	๒,๖๔๖,๔๐๑	๙๖๕,๓๒๐
อำเภอเมืองนครราชสีมา	๑๐๖,๕๓๐	๑๑๖,๔๑๑	๒๒๒,๙๔๑	๑๐๒,๓๗๖
อำเภอครบุรี	๓๙,๗๕๕	๔๐,๖๖๔	๘๐,๔๑๙	๒๙,๓๐๓
อำเภอเสิงสาง	๒๘,๓๖๒	๒๘,๕๙๖	๕๖,๙๕๘	๑๖,๕๙๙
อำเภอดง	๓๗,๕๒๒	๓๘,๕๓๐	๗๖,๐๕๒	๒๐,๓๙๔
อำเภอบ้านเหลื่อม	๘,๗๓๒	๘,๘๑๒	๑๗,๕๔๔	๔,๙๑๙
อำเภอจักราช	๓๓,๘๖๔	๓๔,๐๑๑	๖๗,๘๗๕	๑๘,๖๓๗
อำเภอโชคชัย	๒๓,๘๘๐	๒๕,๒๘๒	๔๙,๑๖๒	๑๘,๐๕๔
อำเภอด่านขุนทด	๕๕,๓๙๘	๕๕,๔๕๕	๑๐๙,๘๕๓	๓๓,๒๓๗
อำเภอโนนไทย	๒๗,๐๘๓	๒๘,๑๑๙	๕๕,๒๐๒	๑๖,๐๔๘
อำเภอโนนสูง	๔๒,๘๒๓	๔๔,๓๖๒	๘๗,๑๘๕	๒๓,๙๑๓
อำเภอขามสะแกแสง	๑๖,๖๑๗	๑๖,๖๗๗	๓๓,๒๙๔	๙,๓๘๓
อำเภอบัวใหญ่	๓๔,๖๓๓	๓๔,๔๕๐	๖๙,๐๘๓	๑๘,๓๖๔
อำเภอประทาย	๓๕,๖๘๗	๓๕,๙๔๖	๗๑,๖๓๓	๑๘,๕๗๒
อำเภอปักธงชัย	๔๕,๖๓๘	๔๗,๖๘๕	๙๓,๓๒๓	๓๐,๙๒๖
อำเภอพิมาย	๖๐,๑๓๑	๖๒,๐๒๘	๑๒๒,๑๕๙	๓๗,๕๒๔
อำเภอห้วยแถลง	๓๕,๒๓๗	๓๔,๘๘๕	๗๐,๑๒๒	๑๘,๖๔๑
อำเภอชุมพวง	๓๗,๐๖๕	๓๗,๒๓๐	๗๔,๒๙๕	๑๙,๓๔๔
อำเภอสูงเนิน	๓๕,๐๖๓	๓๖,๕๘๐	๗๑,๖๔๓	๒๘,๑๓๖

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	บ้าน
อำเภอขามทะเลสอ	๑๒,๖๖๗	๑๓,๐๔๕	๒๕,๗๑๒	๗,๙๖๙
อำเภอสีคิ้ว	๔๓,๑๕๔	๔๓,๗๓๑	๘๖,๘๘๕	๓๐,๕๙๐
อำเภอปากช่อง	๖๑,๔๙๘	๖๑,๘๕๒	๑๒๓,๓๕๐	๖๓,๓๑๒
อำเภอหนองบุญมาก	๓๐,๓๐๓	๓๐,๕๘๙	๖๐,๘๙๒	๑๗,๘๓๐
อำเภอแก้งสนามนาง	๑๘,๕๕๔	๑๘,๗๒๐	๓๗,๒๗๔	๑๐,๔๕๑
อำเภอโนนแดง	๑๐,๓๗๒	๑๐,๗๙๔	๒๑,๑๖๖	๕,๓๘๖
อำเภอวังน้ำเขียว	๒๑,๔๗๑	๒๑,๖๖๒	๔๓,๑๓๓	๑๘,๒๓๑
อำเภอเทพารักษ์	๑๒,๗๑๕	๑๒,๔๕๒	๒๕,๑๖๗	๘,๐๗๕
อำเภอเมืองยาง	๑๐,๐๘๐	๙,๘๒๙	๑๙,๙๐๙	๕,๒๗๐
อำเภอพระทองคำ	๑๘,๖๔๓	๑๘,๙๐๗	๓๗,๕๕๐	๑๑,๕๒๘
อำเภอลำทะเมนชัย	๑๔,๐๐๓	๑๔,๑๓๔	๒๘,๑๓๗	๗,๓๑๓
อำเภอบัวลาย	๑๐,๙๙๖	๑๑,๐๕๙	๒๒,๐๕๕	๖,๑๔๐
อำเภอสีดา	๑๐,๑๖๒	๑๐,๒๕๐	๒๐,๔๑๒	๕,๖๔๓
อำเภอเฉลิมพระเกียรติ	๑๕,๑๖๗	๑๕,๗๗๗	๓๐,๙๔๔	๙,๐๖๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเมืองยาง	๔,๐๔๔	๔,๑๑๔	๘,๑๕๘	๒,๑๙๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองน้ำใส	๖,๖๖๕	๖,๖๐๕	๑๓,๒๗๐	๔,๘๒๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลด่านคล้า	๔,๑๘๒	๔,๓๗๕	๘,๕๕๗	๒,๔๖๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลใหม่	๖,๒๘๗	๖,๓๖๕	๑๒,๖๕๒	๓,๒๗๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองบัวตะเกียด	๔,๒๙๐	๔,๔๘๙	๘,๗๗๙	๒,๕๐๖
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลบัลลังก์	๓,๙๑๒	๓,๙๕๐	๗,๘๖๒	๒,๓๗๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองไข่น้ำ	๓,๐๖๙	๓,๐๘๙	๖,๑๕๘	๑,๗๒๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าเยี่ยม	๕,๕๐๑	๕,๕๙๘	๑๑,๐๙๙	๕,๐๓๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสีมามงคล	๔,๓๘๓	๔,๔๐๖	๘,๗๘๙	๔,๐๔๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลลำนางแก้ว	๒,๓๘๒	๒,๔๐๖	๔,๗๘๘	๑,๓๒๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลดอนหวาย	๑,๗๑๒	๑,๘๙๖	๓,๖๐๘	๑,๒๒๖
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหมูสี	๖,๔๘๑	๖,๕๒๑	๑๓,๐๐๒	๑๐,๘๘๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโพธิ์กลาง	๑๕,๕๑๗	๑๓,๕๐๒	๒๙,๐๑๙	๑๒,๗๒๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหัวทะเล	๑๓,๑๓๘	๑๔,๔๒๗	๒๗,๕๖๕	๑๓,๑๒๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลวังไทร	๕,๖๓๒	๕,๗๘๑	๑๑,๔๑๓	๔,๔๖๙

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	บ้าน
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลปทุมใหญ่	๔,๖๘๔	๕,๑๑๘	๙,๘๐๒	๔,๙๒๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองไผ่ล้อม	๑๒,๑๙๗	๕,๑๑๐	๑๗,๓๐๗	๑๑,๒๗๓
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าช้าง	๒,๔๑๖	๒,๖๐๔	๕,๐๒๐	๒,๐๐๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสีดา	๑,๘๖๕	๑,๙๐๓	๓,๗๖๘	๑,๓๗๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองบัวลาย	๑,๒๒๙	๑,๒๖๙	๒,๔๙๘	๘๔๓
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองบัววง	๒,๓๐๗	๒,๓๕๒	๔,๖๕๙	๑,๗๓๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลพระทองคำ	๒,๐๗๖	๒,๑๘๐	๔,๒๕๖	๑,๕๗๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลศาลเจ้าพ่อ	๙๔๔	๑,๐๕๖	๒,๐๐๐	๙๒๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนแดง	๒,๑๖๓	๒,๒๖๒	๔,๔๒๕	๑,๔๙๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลกลางดง	๒,๔๘๗	๒,๕๗๙	๕,๐๖๖	๒,๕๗๘
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองสีคิ้ว	๘,๓๗๓	๙,๓๙๕	๑๗,๗๖๘	๙,๐๖๐
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลลาดบัวขาว	๒,๐๓๕	๒,๒๒๐	๔,๒๕๕	๒,๑๕๖
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลคลองไผ่	๒,๐๘๕	๑,๗๗๖	๓,๘๖๑	๑,๗๐๓
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลขามทะเลสอ	๒,๑๑๔	๒,๑๔๑	๔,๒๕๕	๒,๐๓๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลสูงเนิน	๔,๗๓๙	๕,๒๙๐	๑๐,๐๒๙	๖,๐๓๐
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลกุตุจิก	๑,๒๖๕	๑,๓๙๓	๒,๖๕๘	๑,๒๑๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลชุมพวง	๔,๔๖๐	๔,๖๒๐	๙,๐๘๐	๓,๗๓๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินดาด	๑,๔๐๗	๑,๓๗๗	๒,๗๘๔	๗๔๐
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลห้วยแถลง	๑,๕๕๒	๑,๗๑๐	๓,๒๖๒	๑,๕๕๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลพิมาย	๓,๘๒๙	๔,๔๔๙	๘,๒๗๘	๒,๘๔๒
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองเมืองปัก	๖,๖๑๙	๗,๔๐๒	๑๔,๐๒๑	๖,๗๓๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลตะขบ	๒,๖๑๔	๒,๗๒๗	๕,๓๔๑	๑,๘๑๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลประทาย	๒,๙๘๒	๓,๑๕๒	๖,๑๓๔	๒,๙๑๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองหัวฟาน	๒,๔๐๐	๒,๔๑๓	๔,๘๑๓	๑,๔๐๓
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลขามสะแกแสง	๒,๕๒๔	๒,๗๒๓	๕,๒๔๗	๑,๘๕๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลมะค่า	๙๗๕	๙๙๕	๑,๙๗๐	๕๗๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลตลาดแค	๑,๖๗๖	๑,๘๔๕	๓,๕๒๑	๑,๒๗๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนไทย	๑,๕๑๖	๑,๗๕๔	๓,๒๗๐	๑,๓๕๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกสวาย	๒,๖๖๑	๒,๗๘๐	๕,๔๔๑	๑,๗๒๑

อำเภอ	ชาย	หญิง	รวม	ครัวเรือน
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลหนองกรด	๑,๙๗๒	๒,๑๒๖	๔,๐๙๘	๑,๓๐๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลด่านขุนทด	๒,๙๗๘	๓,๓๑๑	๖,๒๘๙	๓,๘๖๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลด่านเกวียน	๔,๗๕๕	๔,๙๗๖	๙,๗๓๑	๔,๐๗๔
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโชคชัย	๖,๐๔๗	๖,๖๖๐	๑๒,๗๐๗	๕,๓๘๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลจักราช	๑,๘๔๙	๒,๐๕๘	๓,๙๐๗	๑,๕๓๙
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลบ้านเหลื่อม	๑,๗๑๒	๑,๙๐๗	๓,๖๑๙	๑,๑๗๖
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเมืองคง	๑,๑๔๐	๑,๒๑๗	๒,๓๕๗	๙๘๐
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเทพาลัย	๑,๓๗๖	๑,๔๙๖	๒,๘๗๒	๘๒๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลเสิงสาง	๓,๗๑๑	๓,๙๘๔	๗,๖๙๕	๓,๐๓๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนสมบูรณ์	๒,๙๕๗	๒,๙๗๗	๕,๙๓๔	๑,๗๘๑
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลไทรโยง-ไชยวาล	๑,๘๐๗	๑,๘๕๒	๓,๖๕๙	๑,๑๐๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลแซะ	๒,๙๐๗	๓,๒๘๙	๖,๑๙๖	๒,๙๕๕
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลจรเข้หิน	๒,๙๔๔	๓,๒๙๑	๖,๒๓๕	๒,๓๑๘
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลจอหอ	๘,๓๓๕	๘,๓๒๗	๑๖,๖๖๒	๙,๑๒๗
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโคกกรวด	๓,๔๓๕	๓,๘๓๓	๗,๒๖๘	๔,๒๐๒
ท้องถิ่นเทศบาลตำบลโนนสูง	๔,๖๘๓	๕,๐๔๒	๙,๗๒๕	๓,๘๕๑
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองบัวใหญ่	๖,๖๖๐	๗,๒๑๓	๑๓,๘๗๓	๖,๘๗๒
ท้องถิ่นเทศบาลเมืองปากช่อง	๑๖,๓๕๑	๑๘,๑๖๙	๓๔,๕๒๐	๑๘,๓๑๙
ท้องถิ่นเทศบาลนครนครราชสีมา	๖๐,๑๓๘	๖๘,๐๗๙	๑๒๘,๒๑๗	๖๙,๘๗๐

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง

เนื่องจากสภาพภูมิประเทศและจำนวนประชากร จังหวัดจึงมีนโยบายการบริหารงาน ยุทธศาสตร์ “กลุ่มอำเภอ” เป็นรูปแบบใหม่ของการบริหารงานแบบบูรณาการของจังหวัด เพื่อให้มีความเหมาะสมมากขึ้นในรูปของการรวมกลุ่มอำเภอที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงในด้านต่างๆ เข้าด้วยกัน ซึ่งจะช่วยให้การวางกรอบการพัฒนาและการใช้ประโยชน์ทรัพยากรเป็นไปอย่างมีระบบและร่วมกัน แก้ไขปัญหาระหว่างอำเภอได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีหลักเกณฑ์และแนวทางในการ คือ

- ๑) ยึดลักษณะเขตพื้นที่ที่มีเส้นทางคมนาคมและรอยต่อระหว่างอำเภอเชื่อมโยงถึงกัน
- ๒) มีศักยภาพในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาอำเภอที่สอดคล้องเกื้อหนุนต่อกัน
- ๓) มีความเกี่ยวเนื่องทางเศรษฐกิจ การผลิต การค้า และการลงทุนเพื่อมูลค่าเพิ่มและการได้เปรียบในการแข่งขันร่วมกัน รวมทั้งเป็นการแก้ไขปัญหาเร่งด่วนที่ต้องอาศัยความร่วมมือกัน

โดยแบ่งกลุ่มอำเภอออกเป็น ๖ กลุ่ม ดังนี้

๑. อำเภอเมืองนครราชสีมา* อำเภอสีคิ้ว อำเภอปากช่อง อำเภอสูงเนิน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ และอำเภอขามทะเลสอ

๒. อำเภอโชคชัย* อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรี และอำเภอเสิงสาง

๓. อำเภอพิมาย* อำเภอชุมพวง อำเภอโนนแดง อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย และอำเภอเมืองยาง

๔. อำเภอจักราช* อำเภอโนนสูง อำเภอห้วยแถลง อำเภอหนองบุญมาก และอำเภอโนนไทย

๕. อำเภอด่านขุนทด* อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ และอำเภอขามสะแกแสง

๖. อำเภอบัวใหญ่* อำเภอบัวลาย อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอสีดา อำเภอบ้านเหลื่อม และอำเภอดง

๑.๖ โครงสร้างพื้นฐาน

๑.๖.๑ การคมนาคมขนส่ง

จังหวัดนครราชสีมาเป็นศูนย์กลางทางด้านคมนาคมของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีเส้นทางติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง และมีเส้นทางคมนาคม การขนส่งทางรถยนต์หลากหลายเส้นทาง

(๑) ด้านการคมนาคม

๑) ทางหลวงแผ่นดินสายหลัก : ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒ (ถนนมิตรภาพ) ทางแยกต่างระดับมิตรภาพอำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี - ประเทศลาว(สะพานมิตรภาพไทย - ลาว)

๒) ทางหลวงแผ่นดินสายรอง

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๔ (ถนนโชคชัย-เดชอุดม และถนนสถลมารค) จากทางแยกต่างระดับสีคิ้ว อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา - สะพานเสรีประชาธิปไตย อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๑ จากอำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอเขิงคาน จังหวัดเลย

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๔ (ถนนเลี้ยวเมือง) อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๕ (ถนนสุนทรารายณ์) จากอำเภอบ้านหมี่ จังหวัดลพบุรี - อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๖ ถนนมิตรภาพ อำเภอโนนสูง - อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๐๗ (ถนนพาณิชย์เจริญ) จากอำเภอดง จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอพล จังหวัดขอนแก่น

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๔ จากอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๖ จากอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา - อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

- ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๙๐ (ถนนวงแหวนรอบเมืองนครราชสีมา)
อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

๓) ทางหลวงชนบท : เส้นทางหลวงชนบทรวม ๖๖ เส้นทาง ระยะทาง ๑,๓๙๕.๗๙๐ กิโลเมตร

(๒) ด้านการขนส่ง

การขนส่งของจังหวัดนครราชสีมา มีรถโดยสารประจำทางโดยสารธรรมดา และรถปรับอากาศบริการจากกรุงเทพฯ มายังจังหวัดนครราชสีมาทุกวัน การเดินทางระหว่างจังหวัด มีรถโดยสารประจำทางธรรมดา และปรับอากาศบริการผ่านจังหวัดนครราชสีมาที่สถานีขนส่งผู้โดยสารแห่งที่ ๒ (ถนนมิตรภาพ-หนองคาย) ทุกวัน รวมทั้งมีรถไฟสายภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (กรุงเทพฯ - อุบลราชธานี และกรุงเทพฯ - หนองคาย) ทั้งขบวนรถด่วนพิเศษ รถด่วน รถเร็ว และรถธรรมดา วิ่งให้บริการจากกรุงเทพฯ (หัวลำโพง) ผ่านจังหวัดนครราชสีมาทุกวัน

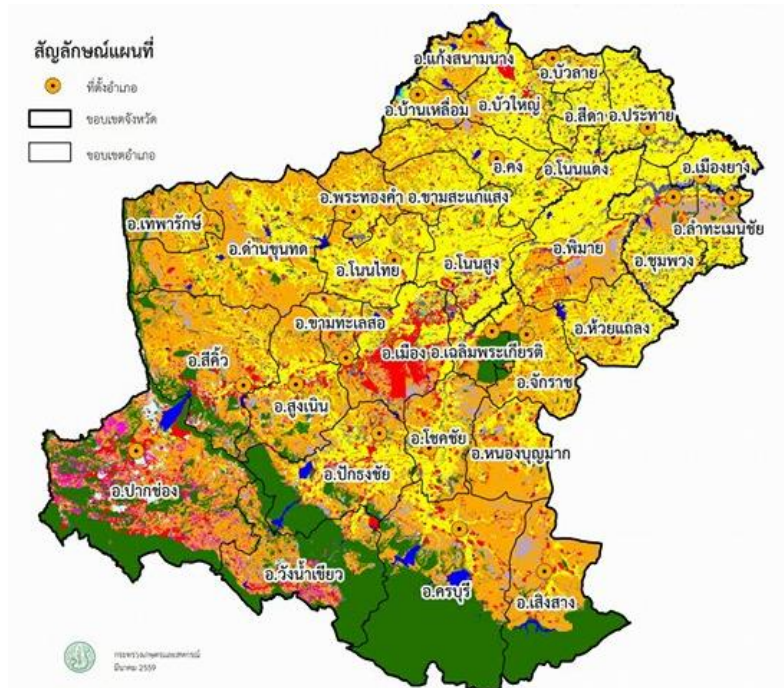
๑.๖.๒ บริการสาธารณะ

(๑) ไฟฟ้า : โรงไฟฟ้าพลังน้ำลำตะคองแบบสูบกลับ ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เขื่อนลำตะคอง ตำบลคลองไผ่ ผลิตพลังงานไฟฟ้าเสริมระบบในช่วงความต้องการไฟฟ้าสูงสุด โดยการนำพลังงานไฟฟ้าที่เหลืออยู่ในระบบมาใช้สูบน้ำจำนวนหนึ่งที่มีอยู่ในอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำตะคองเดิม (กรมชลประทาน) ขึ้นไปเก็บไว้ในอ่างเก็บน้ำข้างบนที่สร้างขึ้นใหม่ (การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย) และเมื่อมีความต้องการไฟฟ้ามากในช่วงหัวค่ำก็ปล่อยน้ำจำนวนเดียวกันนี้ให้ไหลกลับคืนลงอ่างเก็บน้ำเขื่อนลำตะคองตามเดิม โดยผ่านกังหันน้ำเพื่อผลิตไฟฟ้าเสริมระบบ เป็นปัจจัยในการพัฒนาอุตสาหกรรมในภูมิภาคอย่างมาก โดยหน่วยงานการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดนครราชสีมา

(๒) น้ำประปา : การประปาส่วนภูมิภาคจังหวัดนครราชสีมา โดยการประปาส่วนภูมิภาคเขต ๒ มีหน่วยบริการ ๒๒ แห่ง ปริมาณน้ำผลิต ๓๑,๙๙๙,๑๔๐ ลูกบาศก์เมตร น้ำจำหน่าย ๒๔,๓๕๓,๓๓๐ ลูกบาศก์เมตร ในเขตเทศบาลนครนครราชสีมา ให้บริการน้ำประปาเฉพาะในเขตรับผิดชอบ มีผู้ใช้ ๕๙,๒๒๕ ราย ปริมาณการผลิต ๓๘,๙๓๘,๐๙๐ ลูกบาศก์เมตร/ปี แหล่งน้ำดิบใช้น้ำจากอ่างเก็บน้ำลำตะคอง

๑.๗ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๗.๑ ดิน ลักษณะดิน

ตารางที่ ๒ พื้นที่และประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ข้อมูล ปี ๒๕๕๘)

ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
๑. พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘๓๔,๐๔๕	๖.๘๒
 พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๘๖๑,๙๖๕	๖.๘๒
๒. พื้นที่เกษตรกรรม	๘,๘๕๙,๖๗๐	๖๙.๐๙
 นาข้าว	๔,๑๗๖,๒๕๐	๓๒.๖๐
 พืชไร่	๓,๘๘๖,๑๓๑	๓๐.๓๑
 ไม้ยืนต้น	๓๘๘,๙๑๒	๓.๐๓
 ไม้ผล	๒๐๖,๒๙๓	๑.๕๙
 พืชสวน	๒๘,๔๒๒	๐.๒๒
 ทွ่งหญ้าและโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	๑๕๑,๕๗๙	๑.๑๗
 พืชน้ำ	๖๔	-
 สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๑๒,๖๒๖	๐.๑๐
 เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๙,๔๑๓	๐.๐๗
๓. พื้นที่ป่า	๒,๒๖๖,๓๙๙	๑๗.๗๐
 พื้นที่ป่า	๒,๒๖๖,๓๙๙	๑๗.๗๐
๔. พื้นที่น้ำ	๓๐๓,๕๖๗	๒.๓๖
 พื้นที่น้ำ	๓๐๓,๕๖๗	๒.๓๖
๕. พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕๑๗,๑๒๗	๔.๐๓
 พื้นที่อื่นๆ	๕๑๗,๑๒๗	๔.๐๓
รวมทั้งหมด	๑๒,๘๐๘,๗๒๘	๑๐๐.๐๐

ที่มา : สถาบันพัฒนาที่ดินจังหวัดนครราชสีมา

สภาพของดินในจังหวัดนครราชสีมาส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย เก็บความชุ่มชื้นได้น้อย มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และมีส่วนที่เป็นดินเค็มถึงร้อยละ ๓๐.๐๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด มีพื้นที่เพียงบางส่วนที่เป็นดินเหนียวมีความอุดมสมบูรณ์ปานกลางและค่อนข้างสูง ซึ่งเหมาะแก่การเกษตรกรรมเพียงร้อยละ ๓๐.๕ ของเนื้อที่ทั้งหมด ลักษณะของดิน สามารถแบ่งออกตามลักษณะกลุ่มดินได้เป็น ๔ กลุ่มคือ

- กลุ่มดินไร่ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๕๕ ของพื้นที่ทั้งหมด
- กลุ่มดินนา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๒๐ ของพื้นที่ทั้งหมด
- กลุ่มพื้นที่ภูเขา ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๕ ของพื้นที่ทั้งหมด
- กลุ่มดินคละ ครอบคลุมพื้นที่ประมาณร้อยละ ๑๐ ของพื้นที่ทั้งหมด

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๒,๘๐๘,๗๒๘ ไร่ มีพื้นที่บริเวณคราบเกลือบนผิวดิน น้อยกว่าร้อยละ ๑ มากกว่าร้อยละ ๕๐ ของพื้นที่ รวมจำนวน ๓,๘๔๙,๒๕๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๓๐.๐๕ ของพื้นที่ทั้งจังหวัด โดยแยกตามระดับความเค็มหรือคราบเกลือบนผิวดิน สรุปได้ดังนี้

- ๑) คราบเกลือบนผิวดิน มากกว่า ๕๐ % จำนวน ๗๑,๐๗๐ ไร่ (ร้อยละ ๑.๘๕)
- ๒) คราบเกลือบนผิวดิน ๑๐ - ๕๐ % จำนวน ๑๑๕,๘๗๒ ไร่ (ร้อยละ ๓.๐๑)
- ๓) คราบเกลือบนผิวดิน ๑ - ๑๐% จำนวน ๑,๔๗๓,๖๓๖ ไร่ (ร้อยละ ๓๘.๒๘)
- ๔) คราบเกลือบนผิวดิน น้อยกว่า ๑% จำนวน ๒,๑๘๘,๖๗๖ ไร่ (ร้อยละ ๕๖.๘๖)

๑.๗.๒ ป่าไม้ จำนวนพื้นที่ป่าไม้ (อุทยานแห่งชาติ วนอุทยาน ป่าสงวน)

ป่าไม้ที่สำคัญในจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ป่าดิบแล้ง ป่าเบญจพรรณ และป่าเต็งรัง พรรณไม้สำคัญที่ขึ้นอยู่ ได้แก่ ประดู่ แดง มะค่าโมง ยาง เต็ง รัง เหียง พลวง เป็นต้น พื้นที่เขต ป่าอนุรักษ์ ซึ่งยังคงความอุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรป่าไม้และสัตว์ป่า ส่วนใหญ่อยู่ด้านทิศใต้ของจังหวัด ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน และเขตห้ามล่าสัตว์ป่าเขาแผงม้า

ปัจจุบันสถานการณ์การลักลอบตัดไม้ทำลายป่าในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมาทวีความรุนแรงมากขึ้น ได้ถูกจัดอันดับเป็นจังหวัดที่มีความวิกฤตรุนแรงด้านการบุกรุกทำลายทรัพยากรป่าไม้ เป็น ๑ ใน ๓ จังหวัดของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็น ๑ ใน ๑๒ จังหวัดของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาการลักลอบตัดไม้พะยุง ซึ่งเป็นชนิดไม้ที่ตลาดต่างประเทศมีความต้องการสูงและมีราคาแพง พบมากในบริเวณเขตอุทยานแห่งชาติทับลาน ท้องที่อำเภอครบุรี และอำเภอเสิงสาง นอกจากนี้ ยังมีปัญหาการบุกรุกพื้นที่ป่า เพื่อเป็นที่ทำกินและใช้ประโยชน์อื่นๆ อีกด้วย

ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ของจังหวัดนครราชสีมาจากผลการแปลภาพถ่ายดาวเทียม ปี ๒๕๔๖ - ๒๕๕๘

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตร.กม.)	พื้นที่ (ไร่)	% ของพื้นที่จังหวัด
๒๕๔๖	๓,๒๗๒.๔๐	๒,๐๔๕,๒๕๐.๐๐	๑๕.๗๔
๒๕๔๗	๓,๑๔๘.๙๒	๑,๙๖๘,๐๗๕.๐๐	๑๕.๓๗
๒๕๔๘	๒,๙๒๒.๔๔	๑,๘๒๖,๕๒๕.๐๐	๑๔.๒๖
๒๕๔๙	๒,๙๑๕.๐๔	๑,๘๒๑,๙๐๐.๐๐	๑๔.๒๒
๒๕๕๑	๓,๑๓๒.๕๕	๑,๙๕๗,๘๔๓.๗๕	๑๕.๒๙
๒๕๕๒	๓,๑๒๗.๕๔	๑,๙๕๔,๗๑๒.๕๐	๑๕.๒๖
๒๕๕๖	๓,๐๗๐.๖๑	๑,๙๑๙,๑๒๘.๕๐	๑๔.๙๘
๒๕๕๗	๓,๐๗๒.๘๐	๑,๙๒๐,๕๓๕.๔๐	๑๔.๙๙
๒๕๕๘	๓,๐๘๗.๑๙	๑,๙๒๙,๔๙๑.๘๘	๑๕.๐๖

ที่มา : สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดนครราชสีมา

๑.๗.๓ แหล่งน้ำ

(๑) แหล่งน้ำธรรมชาติ

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ ๙ กลุ่มน้ำ ได้แก่ กลุ่มน้ำมูลตอนบน กลุ่มน้ำลำพระเพลิง กลุ่มน้ำลำมูลตอนล่าง กลุ่มน้ำลำปลายมาศ กลุ่มน้ำลำตะคอง กลุ่มน้ำลำเชียงไกร กลุ่มน้ำลำสะเทต กลุ่มน้ำลำชี และกลุ่มน้ำลำจักราช รวมพื้นที่กลุ่มน้ำ ๒๐,๙๐๕ ตารางกิโลเมตร ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ย ๑,๐๗๘.๖ มิลลิเมตร/ปี ปริมาณน้ำท่าเฉลี่ย ๓,๕๑๒ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี มีพื้นที่ชลประทาน ๗๐๒,๔๕๘ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๘.๕๗ ของพื้นที่จังหวัดทั้งหมด

(๒) อ่างเก็บน้ำสำคัญ

(๒.๑) อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่

- อ่างเก็บน้ำลำตะคอง ความจุ ๓๑๔.๔๙ ล้านลูกบาศก์เมตร/๑๒๗,๕๔๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง - ลำสำลาย ความจุ ๑๔๙.๘๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ ๘๔,๙๖๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำมูลบน - ลำแะ ความจุ ๔๑๖ ล้านลูกบาศก์เมตร/๑๓๕,๔๐๐ ไร่
- อ่างเก็บน้ำลำปลายมาศ - ห้วยเตย ความจุ ๑๐๒.๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ ๖๐,๘๐๐ ไร่

(๒.๒) อ่างเก็บน้ำขนาดกลาง

- อ่างเก็บน้ำห้วยซับประดู่ ความจุ ๒๘ ล้านลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยบ้านยาง ความจุ ๗ ล้านลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำลำเชียงไกร ความจุ ๒๑ ล้านลูกบาศก์เมตร
- อ่างเก็บน้ำห้วยตะคร้อ ความจุ ๑๐ ล้านลูกบาศก์เมตร

(๒.๓) อ่างเก็บน้ำขนาดเล็ก

- อ่างเก็บน้ำชลประทานขนาดเล็กที่มีอยู่ในเขต มีทั้งสิ้น ๔๗๓ แห่ง

(๓) ปริมาณฝนและปริมาณน้ำท่า

ปริมาณฝนค่าเฉลี่ยรายปีเท่ากับ ๑,๐๓๕ มิลลิเมตร โดยค่าปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยที่เกิดขึ้นในช่วง ฤดูฝน ๘๗๓ มิลลิเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๔ ของทั้งหมดและมีค่าปริมาณฝนรายปีเฉลี่ยที่เกิดขึ้นในช่วงฤดูแล้ง ๑๖๓ มิลลิเมตร หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๖ ของทั้งหมด

(๔) ปริมาณน้ำบาดาล

น้ำที่สูบขึ้นมาใช้จากบ่อบาดาลและบ่อน้ำตื้นของพื้นที่กลุ่มน้ำในจังหวัดนครราชสีมา มีปริมาณรวมทั้งสิ้น ๕๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี หรือคิดเป็นร้อยละ ๓๐ ของปริมาณน้ำบาดาลที่สามารถพัฒนาได้ในพื้นที่กลุ่มน้ำมูล โดยไม่เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีค่าประมาณ ๑๗๐ ล้านลูกบาศก์เมตร/ปี การพัฒนาน้ำบาดาลขึ้นมาใช้ไม่ควรพัฒนาจนใกล้เคียงกับศักยภาพ เนื่องจากอาจมีความเสี่ยงในเชิงปริมาณและคุณภาพโดยเฉพาะเรื่องความเค็ม และอาจทำให้เกิดการแพร่กระจายของความเค็มด้วย

(๕) คุณภาพน้ำผิวดิน

คุณภาพน้ำในแม่น้ำมูลมีแนวโน้มคุณภาพต่ำลง เมื่อมีระยะทางห่างจากปากแม่น้ำมากขึ้น ซึ่งบริเวณที่ผ่านจังหวัดนครราชสีมา จะมีแนวโน้มคุณภาพน้ำต่ำลง โดยมีค่าเฉลี่ย DO ลดลง และมีค่าความสกปรกเพิ่มมากขึ้น เข้าเกณฑ์แหล่งน้ำประเภทที่ ๔ และประเภทที่ ๕

(๖) แหล่งน้ำผิวดิน (แม่น้ำ ลำคลอง เขื่อน อ่างเก็บน้ำ บึง ฯ)

แหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญของจังหวัดนครราชสีมา มี ๙ กลุ่มน้ำ โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำที่อยู่ในจังหวัดนครราชสีมาประมาณ ๒๐,๙๐๕ ตารางกิโลเมตร อำเภอที่ได้รับน้ำจากลุ่มน้ำ ได้แก่ อำเภอชุมพวง พิมาย ห้วยแถลง จักราช โนนสูง เมือง เสิงสาง ครบุรี โชคชัย ปักธงชัย สูงเนิน ปากช่อง ขามทะเลสอ สีคิ้ว โนนไทย ประทาย โนนแดง บัวใหญ่ ขามสะแกแสง คง แก้งสนามนาง บ้านเหลื่อมหนองบุญมาก รวม ๒๓ อำเภอ มีรายละเอียดลุ่มน้ำต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ ๔ พื้นที่ลุ่มน้ำย่อยที่สำคัญในเขตจังหวัดนครราชสีมา ปี พ.ศ. ๒๕๕๘

ลุ่มน้ำย่อย	พื้นที่ลุ่มน้ำ		อำเภอในเขตลุ่มน้ำ
	ตร.กม.	ไร่	
๑. ลำน้ำมูลตอนบน	๒,๕๒๑	๑,๕๗๕,๖๒๕	ครบุรี โชคชัย เมือง เฉลิมพระเกียรติ
๒. ลำพระเพลิง	๒,๓๑๐	๑,๔๔๓,๗๕๐	ปากช่อง วังน้ำเขียว ปักธงชัย โชคชัย
๓. ลำตะคอง	๓,๙๐๕	๒,๔๔๐,๖๒๕	ปากช่อง สีคิ้ว สูงเนิน ขามทะเลสอ และเมืองนครราชสีมา
๔. ลำเชียงไกร	๓,๗๕๒	๒,๓๔๕,๐๐๐	ด่านขุนทด สีคิ้ว เทพารักษ์ โนนไทย เมืองนครราชสีมา พระทองคำ โนนสูง ขามสะแกแสง
๕. ลำน้ำชี	๖๘๐	๔๒๕,๐๐๐	แก้งสนามนาง บ้านเหลื่อม คง
๖. ลำสะแทด	๒,๔๕๗	๑,๕๓๕,๖๒๕	บัวใหญ่ บัวลาย สีดา คง โนนแดง พิมาย ประทาย โนนสูง ขามสะแกแสง เมืองยาง
๗. ลำน้ำมูลตอนล่าง	๑,๕๖๕	๙๗๘,๑๒๕	โนนสูง เฉลิมพระเกียรติ จักราช พิมาย ชุมพวง ลำทะเมนชัย เมืองยาง
๘. ลำจักราช	๑,๓๘๘	๘๖๗,๕๐๐	เสิงสาง หนองบุญมาก จักราช พิมาย เฉลิมพระเกียรติ
๙. ลำปลายมาศ	๑,๙๑๕	๑,๑๙๖,๘๗๕	ครบุรี เสิงสาง ห้วยแถลง ชุมพวง
รวม	๒๐,๔๙๓	๑๒,๘๐๘,๑๒๕	<i>ที่มา : โครงการชลประทานจังหวัดนครราชสีมา</i>

๑.๗.๔ สถานการณ์ด้านขยะมูลฝอย

- มีปริมาณขยะเกิดขึ้น ๒,๒๖๔ ตัน/วัน เก็บขนขยะไปกำจัด ๑,๑๗๓ ตัน/วัน

ร้อยละ ๕๑.๘๑

- มีการกำจัดถูกต้องตามหลักวิชาการ ๔๓๕ ตัน/วัน ร้อยละ ๑๙.๒๑ (ศูนย์กำจัดขยะของเทศบาลนครนครราชสีมา , ศูนย์กำจัดขยะเทศบาลตำบลสูงเนิน และขนไปกำจัดที่บริษัทปูนซีเมนต์ TPI)

- มีปริมาณขยะสะสม ๗๖๐,๘๒๕ ตัน ได้รับการจัดการ ๒๓๘,๙๙๑ ตัน ร้อยละ ๓๑.๔๑

๑.๗.๕ การจัดการที่ดินทำกิน (สปก.)

การจัดที่ดินทำกินและคุ้มครองพื้นที่เกษตรกรรม (สปก) แบ่งเป็นพื้นที่ NOS ไร่ ๑๑,๖๖๒ ไร่ สบสสิทธิ ๗๗๗ ราย พื้นที่ปิด ไร่ ๑๖,๒๗๕ ไร่ สบสสิทธิ ๑,๐๘๕ ราย พื้นที่แบ่งแปลง ไร่ ๑๓,๙๐๒ ไร่ การจัดที่ดินชุมชน ๙๙ ชุมชน ๕,๐๐๐ ราย จากการสำรวจข้อมูลพื้นที่ สปก. รายอำเภอ จำนวน ๒,๓๙๒,๔๙๖ ไร่ มีการปรับปรุงระบบแผนที่รายแปลง ๒๗๕,๔๘๘ ไร่ การสร้างและพัฒนา เกษตรรุ่นใหม่ โดยจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ที่ดิน (ศูนย์ใหม่) ๕ ศูนย์ขยาย องค์ความรู้ ๔๐๐ ราย พัฒนาธุรกิจชุมชน (SMES) ๒๔๕ ราย/ไตรภาคี ๑๒๐ ราย ส่งเสริมเกษตรกร ปราดเปรื่อง ๒๑ กลุ่ม ๒๔๙ ราย

๑.๗.๖ ทรัพยากรสัตว์ป่า

จังหวัดนครราชสีมาทรัพยากรสัตว์ป่าที่สำคัญหลายชนิด เช่น ช้างแก้ง กวาง ลิง และ นกชนิดต่างๆ ส่วนสัตว์ป่าชนิดหายากหรือใกล้จะสูญพันธุ์ ได้แก่ กระทิง แมวหลายหินอ่อน เสียงผา และนกเงือก สัตว์ป่าใหญ่พบในพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน และพื้นที่ ป่าสงวนแห่งชาติ

๑.๗.๗ ทรัพยากรธรณี

จังหวัดนครราชสีมาผลิตแร่และย่อยหินที่สำคัญ ซึ่งได้แก่ หินบะซอลต์ หินปูน และเกลือหิน มีผู้ถือประทานบัตร จำนวน ๓๐ ราย ครอบคลุมพื้นที่ ๒,๙๘๒ ไร่ ๔๑ งาน ๑,๑๙๘ ตารางวา จำแนกเป็นพื้นที่แร่เกลือหิน ๙๕๙ ไร่ ๕ งาน ๒๗๗ ตารางวา พื้นที่แร่หิน ดินหรือทรายอุตสาหกรรม ๒๓๓ ไร่ ๓ งาน ๘๐ ตารางวา พื้นที่แร่หินประดับชนิดหินทราย ๑๑๐ ไร่ ๑๔ งาน ๔๑๒ ตารางวา พื้นที่แร่หินอ่อน ๒๙๐ ไร่ ๗ งาน ๑๓๔ ตารางวา พื้นที่แร่หินอ่อน หินอุตสาหกรรมชนิดหินปูน ๗๑๗ ไร่ ๖ งาน ๑๔๖ ตารางวา พื้นที่แร่หินอุตสาหกรรมชนิดหินบะซอลต์ ๖๗๓ ไร่ ๖ งาน ๑๔๙ ตารางวา มีมูลค่าผลผลิตแร่รวมเฉลี่ย ๖๑๒.๗๒ ล้านบาท ผลผลิตแร่ที่ผลิตได้สูงสุด ในปี ๒๕๕๒ คือ หินปูน - หินอุตสาหกรรมชนิดก่อสร้าง ผลิตได้ ๕๐๑,๒๘๗ เมตริกตัน หินอ่อน ผลิตได้ ๔๐๘,๓๓๓.๖๓ เมตริกตัน หินบะซอลต์ ผลิตได้ ๓๔๗,๐๗๑ เมตริกตัน

๑.๘ สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญ

๑.๘.๑ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์/ธรรมชาติ

๑) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ตั้งอยู่ที่อำเภอปากช่อง และยังอยู่ในเขตพื้นที่ของอีก ๓ จังหวัดนครนายก สระบุรี และปราจีนบุรี

๒) น้ำตกมวกเหล็ก อยู่ที่อำเภอปากช่อง และอยู่ในเขตพื้นที่ของจังหวัดสระบุรี

๓) น้ำตกปักธงชัย ห่างจากตัวจังหวัดประมาณ ๕๕ กิโลเมตร

๔) น้ำตกวะภูแก้ว อยู่ในเขตอำเภอสองเนิน แยกจากถนนมิตรภาพที่ตำบลมะเกลือใหม่ ไปประมาณ ๑๕ กิโลเมตร

๕) อ่างเก็บน้ำลำตะคอง เป็นโครงการอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ อยู่ริมถนนมิตรภาพบริเวณ ตำบลลาดบัวขาว อำเภอสีคิ้ว เริ่มสร้างเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๗ เสร็จในปี พ.ศ. ๒๕๑๕ เงินงบประมาณ ๒๔๙ ล้านบาท จุน้ำได้ ๓๑๐ ลูกบาศก์เมตร สามารถส่งไปยังพื้นที่น้ำได้ ๒๓๘,๐๐๐ ไร่

- ๖) อ่างเก็บน้ำลำพระเพลิง อยู่ในเขตอำเภอปักธงชัย
- ๗) ไทรงาม อำเภอพิมาย เป็นต้นไทรงามขนาดใหญ่ซึ่งงดงามมาก มีอายุประมาณ ๓๕๐ ปี เหมาะกับการพักผ่อนชมทิวทัศน์ ตั้งอยู่ฝั่งแม่น้ำมูล ห่างจากที่ว่าการอำเภอพิมาย ๒ กิโลเมตร
- ๘) อ่างเก็บน้ำซับประดู่ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ถนนมิตรภาพ ตำบลมิตรภาพ อำเภอสีคิ้ว
- ๙) สวนสัตว์นครราชสีมา ลักษณะเป็นแบบซาฟารี พื้นที่ ๕๔๕ ไร่ ตั้งอยู่ที่ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง ถนนสายนครราชสีมา - ปักธงชัย ระยะทาง ๑๘ กิโลเมตร
- ๑๐) อุทยานไม้กลายเป็นหิน ตั้งอยู่ที่บ้านโกรกเดือนห้า หมู่ที่ ๗ ตำบลสุรนารี อำเภอเมือง เส้นผ่าศูนย์กลางมากกว่า ๕๐ เซนติเมตร จำนวนกว่า ๑๐,๐๐๐ ชิ้น อายุประมาณ ๑ - ๗๐ ล้านปี
- ๑๑) ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปักธงชัย อยู่ในเขตตำบลเมืองปัก อำเภอปักธงชัย
- ๑๒) หาดชมตะวัน อยู่ในอำเภอเสิงสาง
- ๑๓) หาดจอมทอง อยู่เหนืออ่างเก็บน้ำเขื่อนลำนมุลบน ชายหาดมีความยาวประมาณ ๔๐๐ เมตร และกว้างประมาณ ๑๐๐ เมตร

๑.๘.๒ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และอารยธรรม

จังหวัดนครราชสีมา มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และอารยธรรมหลากหลาย ซึ่งมีทั้งแหล่งท่องเที่ยวหลัก แหล่งท่องเที่ยวรอง รวมถึงแหล่งท่องเที่ยวเสริมที่สามารถท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ได้เช่นกัน รวมจำนวนทั้งหมด ๓๕ แห่ง

ตารางที่ ๕ แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และอารยธรรมในเขตจังหวัดนครราชสีมา จำนวน ๓๕ แห่ง

แหล่งท่องเที่ยวหลัก	แหล่งท่องเที่ยวรอง	แหล่งท่องเที่ยวรองประเภทศิลปวัฒนธรรม	แหล่งท่องเที่ยวเสริม
๑.ปราสาทหินพนมวัน ๒.ปราสาทหินพิมาย	๑. ปราศค์พะโค ๒. กู่พราหมณ์จำศีล ๓. ปราสาทนางรำ ๔. กู่ฤๅษีน้อย ๕. แหล่งหินดัดสีคิ้ว ๖. ปราสาทโนนกู่ ๗. ปราสาทเมืองแขก ๘. ปราสาทเมืองเก่า ๙. โบราณสถานเมืองเสมา ๑๐. ปราสาทหินบ้านถนนหัก ๑๑. ปราสาทห้วยแคน	๑. แหล่งโบราณคดีบ้านปราสาท ๒. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพิมาย ๓. พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติมหาวิรวงศ์ ๔. หมู่บ้านด่านเกวียน	๑. อนุสาวรีย์ท้าวสุรนารี ๒. อนุสรณ์สถานวีรกรรมบ้านทุ่งสัมฤทธิ์ ๓. วัดเขาจันทร์งาม (ภาพเขียนสีโบราณบนเพิงผาหิน) ๔. วัดธรรมจักรเสมาราม (พระพุทธรูปปางไสยาสน์) ๕. วัดศาลาลอย (อุโบสถแบบศิลปะไทยประยุกต์) ๖. ศูนย์วัฒนธรรมสถาบันราชภัฏนครราชสีมา ๗. สวนน้ำบึงตาดล้าเฉลิมพระเกียรติ ๘. หมู่บ้านปลูกหมอนเลี้ยงไหมบ้านหล่งประตูสามัคคี ๙. พิพิธภัณฑที่ไม้กลายเป็นหิน ช้างศึกดำบรรพ์และไดโนเสาร์ ๑๐. ประตุมงคล ๑๑. วัดบ้านไร่ ๑๒. วัดโนนกุ่ม (วิหารหลวงพ่อโต) ๑๓. ศูนย์วัฒนธรรมผ้าไหมปักธงชัย ๑๔. อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ ๑๕. เขื่อนลำตะคอง ๑๖. โฮมสเตย์บ้านปราสาท ๑๗. สวนสัตว์นครราชสีมา ๑๘. ฟาร์มโชคชัย

ที่มา : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดในกลุ่มจังหวัด (ข้อมูล พ.ศ. ๒๕๕๗)

๒. สภาพเศรษฐกิจในพื้นที่

๒.๑ สถานการณ์ด้านแรงงาน

จังหวัดนครราชสีมามีกลุ่มผู้อยู่ในวัยทำงาน (ผู้มีอายุ ๑๕ ปีขึ้นไป) จำนวน ๒,๐๔๗,๕๐๙ คน พบว่าเป็นผู้อยู่ในกำลังแรงงาน ๑,๓๑๑,๖๘๓ คน โดยจำแนกเป็นผู้มีงานทำ ๑,๒๙๙,๘๑๑ คน คิดเป็นร้อยละ ๙๙.๐๙ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงานทั้งหมด ขณะที่เป็นผู้ว่างงาน ๑๑,๐๒๓ คน หรือร้อยละ ๐.๘๔ ของผู้อยู่ในกำลังแรงงาน และผู้รอฤดูกาล ซึ่งหมายถึง ผู้ที่ไม่ได้ทำงาน และไม่พร้อมที่จะทำงาน จำนวน ๘๔๘ คน หรือร้อยละ ๐.๐๗

ตารางที่ ๖ ข้อมูลแรงงานจังหวัดนครราชสีมาจำแนกตามเพศและสถานภาพแรงงาน ไตรมาส ๓ (เดือนกรกฎาคม - กันยายน ๒๕๖๑) ข้อมูล ณ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๑

หน่วย : คน

สถานการณ์แรงงาน	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรอายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป	๙๘๙,๔๘๓	๑,๐๕๘,๐๒๖	๒,๐๔๗,๕๐๙
๑. ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	๗๒๐,๕๕๖	๕๙๐,๒๗๙	๑,๓๑๑,๘๓๕
- ผู้มีงานทำ	๗๑๗,๑๘๘	๕๘๒,๖๒๓	๑,๒๙๙,๘๑๑
- ผู้ว่างงาน	๓,๓๖๘	๗,๖๕๖	๑๑,๐๒๓
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	๒๕๓	๕๙๕	๘๔๘
๒. ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	๒๖๘,๖๗๕	๔๖๗,๑๕๒	๗๓๕,๘๒๖
- ทำงานบ้าน	๑๓,๘๑๐	๑๘๗,๔๔๔	๒๐๑,๒๕๔
- เรียนหนังสือ	๘๐,๗๒๖	๘๗,๘๗๒	๑๖๘,๕๙๘
- อื่น ๆ	๑๗๔,๑๓๙	๑๙๑,๘๓๕	๓๖๕,๙๗๔

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดนครราชสีมา

๒.๒ ข้อมูลเศรษฐกิจ

จังหวัดนครราชสีมามีมูลค่าผลิตภัณฑ์จังหวัด (Gross Provincial Product : GPP) เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ มีมูลค่า GPP ๒๗๔,๘๙๘ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อน โดยมีมูลค่าสูงเป็นลำดับที่ ๑ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และสูงเป็นลำดับที่ ๑๒ ของประเทศ (กรุงเทพมหานคร มีมูลค่าสูงเป็นลำดับที่ ๑ ของประเทศ ที่มีมูลค่า ๕,๐๒๒,๐๑๖ ล้านบาท รองลงมา คือ จังหวัดระยอง ที่มีมูลค่า ๙๘๔,๙๘๐ ล้านบาท) อัตราการขยายตัว ร้อยละ ๔

ตารางที่ ๗ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ณ ราคาประจำปี จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดนครราชสีมา
(Gross Provincial Product : GPP)

(ล้านบาท)

รายการ	ปี พ.ศ.			
	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐
ภาคเกษตร (ล้านบาท)	๔๓,๖๐๓	๔๒,๔๒๓	๓๙,๔๐๐	๓๗,๙๖๑
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	๔๓,๖๐๓	๔๒,๔๒๓	๓๙,๔๐๐	๓๗,๙๖๑
ภาคนอกการเกษตร (ล้านบาท)	๒๐๒,๕๔๓	๒๐๙,๓๓๐	๒๒๒,๕๗๒	๒๓๖,๙๓๘
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	๑,๙๑๘	๒,๓๘๒	๒,๘๑๕	๒,๗๐๐
อุตสาหกรรม	๗๑,๐๖๘	๖๙,๙๖๔	๗๒,๙๖๒	๘๑,๓๔๒
การไฟฟ้า แก๊สและการประปา	๖,๒๑๒	๖,๐๓๑	๖,๓๐๘	๖,๖๐๘
การก่อสร้าง	๗๗๓	๘๑๔	๘๔๙	๑,๐๓๗
การขนส่ง การค้าปลีก	๑๒,๙๒๖	๑๒,๙๕๓	๑๔,๒๔๒	๑๓,๕๗๓
โรงแรมและภัตตาคาร	๓๐,๔๕๖	๓๓,๑๕๐	๓๖,๘๓๗	๓๙,๔๒๕
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าการคมนาคม	๕,๙๖๘	๖,๒๔๘	๖,๒๘๘	๖,๘๔๖
ตัวกลางทางการเงิน	๓,๐๒๗	๓,๖๕๗	๔,๑๐๘	๕,๑๙๐
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์	๑,๕๖๐	๑,๗๓๖	๑,๕๘๐	๑,๙๐๘
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ	๑๓,๔๗๐	๑๔,๒๒๐	๑๖,๐๙๒	๑๖,๗๒๘
การศึกษา	๗,๖๐๑	๗,๕๖๙	๘,๘๔๓	๙,๐๕๓
การบริการด้านสุขภาพ งานสังคมสงเคราะห์	๒๑๖	๓๐๒	๓๕๐	๓๗๒
การให้บริการชุมชน สังคม และบริการอื่นๆ	๙๕๗	๙๙๕	๙๙๑	๑,๑๐๙
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	๑๖,๓๒๙	๑๖,๖๙๒	๑๗,๑๐๑	๑๗,๘๕๖
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Product : GPP)	๒๔๖,๑๔๖	๒๕๑,๗๕๓	๒๖๑,๙๗๓	๒๗๔,๘๙๘
ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (บาท) (GPP per capita)	๙๘,๓๒๒	๑๐๐,๗๑๕	๑๐๔,๙๗๕	๑๑๐,๓๐๑
ประชากร Population (๑,๐๐๐ คน)	๒,๕๐๓	๒,๕๐๐	๒,๔๙๖	๒,๔๙๒

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อคน (GPP Per capita) เท่ากับ ๑๑๐,๓๐๑ บาท/คน/ปี เป็นลำดับที่ ๒ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับที่ ๓๔ ของประเทศ (จังหวัดระยอง เป็นลำดับที่ ๑ ของประเทศ มีมูลค่า ๑,๐๙๕,๖๖๗ บาท/คน/ปี รองลงมา คือ ชลบุรี มีมูลค่า ๕๘๑,๔๗๕ บาท/คน/ปี)

ตารางที่ ๘ ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว ปี ๒๕๖๐ (จากมากไปน้อย)

อันดับ (ปีล่าสุด)	จังหวัด	บาท / ปี	อันดับ (ปีล่าสุด)	จังหวัด	บาท / ปี
๑	ระยอง	๑,๐๙๕,๖๖๗	๔๐	สุพรรณบุรี	๑๐๐,๕๙๕
๒	ชลบุรี	๕๘๑,๔๗๕	๔๑	นครศรีธรรมราช	๙๙,๘๙๙
๓	กรุงเทพมหานคร	๕๗๓,๙๐๗	๔๒	อุทัยธานี	๙๗,๙๔๘
๔	ปราจีนบุรี	๔๘๖,๖๐๑	๔๓	เลย	๙๗,๙๐๓
๕	พระนครศรีอยุธยา	๔๖๕,๙๗๒	๔๔	ยะลา	๙๖,๘๖๗
๖	ฉะเชิงเทรา	๔๒๗,๔๐๙	๔๕	นครนายก	๙๖,๕๘๙
๗	สมุทรสาคร	๔๑๑,๓๒๖	๔๖	ตาก	๙๔,๙๐๒
๘	ภูเก็ต	๓๘๘,๕๕๙	๔๗	ลำปาง	๙๒,๗๕๙
๙	สมุทรปราการ	๓๔๓,๒๑๕	๔๘	เชียงราย	๙๑,๓๐๘
๑๐	สระบุรี	๓๓๐,๗๕๐	๔๙	หนองคาย	๘๙,๙๑๓
๑๑	นครปฐม	๓๐๘,๑๖๗	๕๐	อุดรธานี	๘๘,๖๗๓
๑๒	พังงา	๒๖๕,๗๖๘	๕๑	ปัตตานี	๘๘,๔๔๒
๑๓	ปทุมธานี	๒๕๔,๖๒๗	๕๒	อุดรดิษฐ์	๘๗,๙๘๒
๑๔	จันทบุรี	๒๕๔,๕๘๒	๕๓	พะเยา	๘๗,๘๕๘
๑๕	กระบี่	๒๓๙,๓๐๙	๕๔	เพชรบูรณ์	๘๔,๐๕๘
๑๖	ราชบุรี	๒๑๔,๗๔๒	๕๕	พิจิตร	๘๓,๕๐๔
๑๗	นนทบุรี	๒๐๔,๔๐๔	๕๖	บึงกาฬ	๗๘,๐๒๒
๑๘	สุราษฎร์ธานี	๒๐๐,๔๗๑	๕๗	นครพนม	๗๖,๐๐๐
๑๙	ประจวบคีรีขันธ์	๑๙๘,๔๓๔	๕๘	มุกดาหาร	๗๔,๗๒๙
๒๐	ลำพูน	๑๙๑,๕๖๘	๕๙	สุโขทัย	๗๓,๒๕๑
๒๑	ตราด	๑๗๑,๑๘๙	๖๐	สระแก้ว	๗๒,๕๕๕
๒๒	ชุมพร	๑๖๑,๖๒๖	๖๑	พัทลุง	๗๑,๒๙๘
๒๓	สงขลา	๑๕๖,๒๕๕	๖๒	น่าน	๗๑,๑๒๑
๒๔	ลพบุรี	๑๔๔,๐๔๑	๖๓	อุบลราชธานี	๗๐,๕๕๑
๒๕	เพชรบุรี	๑๔๓,๔๖๐	๖๔	สกลนคร	๖๘,๘๘๗
๒๖	กำแพงเพชร	๑๔๒,๖๖๐	๖๕	ร้อยเอ็ด	๖๘,๗๕๑
๒๗	เชียงใหม่	๑๓๕,๙๙๑	๖๖	มหาสารคาม	๖๗,๗๘๔
๒๘	สตูล	๑๒๙,๕๖๕	๖๗	บุรีรัมย์	๖๗,๖๒๑
๒๙	สิงห์บุรี	๑๒๙,๐๙๕	๖๘	ศรีสะเกษ	๖๗,๓๖๒
๓๐	กาญจนบุรี	๑๒๑,๕๗๐	๖๙	แพร่	๖๗,๐๕๗
๓๑	ขอนแก่น	๑๑๗,๕๖๐	๗๐	สุรินทร์	๖๕,๘๑๐
๓๒	ตรัง	๑๑๖,๓๙๔	๗๑	แม่ฮ่องสอน	๖๕,๔๔๘
๓๓	สมุทรสงคราม	๑๑๔,๙๙๐	๗๒	อำนาจเจริญ	๖๓,๘๖๐
๓๔	นครราชสีมา	๑๑๐,๓๐๑	๗๓	ชัยภูมิ	๖๓,๐๑๐
๓๕	นครสวรรค์	๑๐๙,๙๗๗	๗๔	นราธิวาส	๖๑,๗๖๕
๓๖	อ่างทอง	๑๐๗,๑๒๙	๗๕	กาฬสินธุ์	๖๑,๐๘๔
๓๗	ระนอง	๑๐๔,๕๑๗	๗๖	ยโสธร	๕๔,๑๘๓
๓๘	พิษณุโลก	๑๐๔,๑๗๕	๗๗	หนองบัวลำภู	๕๓,๔๑๖
๓๙	ชัยนาท	๑๐๑,๒๘๒			

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

๒.๓ ภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมของจังหวัด

จังหวัดนครราชสีมามีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ (สะสม) ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ จำนวนทั้งสิ้น ๒,๗๒๑ โรงงาน เงินลงทุน ๒๙๘,๑๓๙.๓๕ ล้านบาท คนงาน ๑๙๓,๒๙๗ คน โดยจำแนกออกเป็นจำพวกโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ ดังนี้

ตารางที่ ๙ จำนวนโรงงานแยกตามจำพวกโรงงาน

จำพวก	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
๑	-	-	-
๒	๖๒๔	๑,๖๒๙.๗๗	๔,๙๘๒
๓	๒,๐๙๗	๒๙๖,๕๐๙.๕๘	๑๘๘,๓๑๕
รวม	๒,๗๒๑	๒๙๘,๑๓๙.๓๕	๑๙๓,๒๙๗

ตารางที่ ๑๐ จำนวนโรงงานแยกตามขนาดการลงทุน

ขนาดการลงทุน	จำนวนโรงงาน (โรง)	จำนวนเงินลงทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน (คน)
ขนาดเล็ก (เงินทุน < ๕๐ ล้านบาท)	๒,๒๓๒	๑๘,๕๒๕.๔๗	๓๔,๗๓๗
ขนาดกลาง (เงินทุน ๕๐ - ๒๐๐ ล้านบาท)	๓๐๐	๒๙,๗๗๖.๒๑	๒๘,๐๖๔
ขนาดใหญ่ (เงินทุน > ๒๐๐ ล้านบาท)	๑๘๙	๒๔๙,๘๓๗.๖๗	๑๓๐,๔๙๖
รวม	๒,๗๒๑	๒๙๘,๑๓๙.๓๕	๑๙๓,๒๙๗

ตารางที่ ๑๑ จำนวนโรงงานแยกตามกำลังเครื่องจักร

กำลังแรงม้า	จำนวนโรงงาน (โรง)	กำลังเครื่องจักร (แรงม้า)	จำนวนคนงาน (คน)
เครื่องจักร < ๒๐ แรงม้า	๑๘๗	๒,๒๕๙.๙๘	๒,๒๑๘
เครื่องจักร ๒๐ - ๕๐ แรงม้า	๗๒๗	๒๔,๐๒๕.๙๐	๖,๔๐๐
เครื่องจักร > ๕๐ แรงม้า	๑,๘๐๗	๔๑,๘๕๓,๐๘๑.๙๓	๑๘๔,๖๗๙
รวม	๒,๗๒๑	๔๑,๘๕๓,๓๖๗.๘๑	๑๙๓,๒๙๗

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา

หมายเหตุ ประเภทหรือชนิดของโรงงานต้องอยู่ในบัญชีท้ายกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

ประเภทกลุ่มอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงสุด ๖ อันดับแรกของจังหวัดนครราชสีมา ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒ (ประเภทหรือชนิดของโรงงานต้องอยู่ในบัญชีท้ายกฎกระทรวง พ.ศ. ๒๕๓๕ ออกตามความในพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕) ได้แก่

๑. อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล (ประเภทลำดับที่ ๖๕, ๖๖, ๖๗(๒), ๖๗(๓), ๖๗(๘), ๖๘, ๖๙, ๗๐) จำนวนทั้งหมด ๑๘๙ โรงงาน เงินลงทุน ๘๒,๙๔๙.๒๔ ล้านบาท คนงาน ๕๙,๔๒๖ คน

- ประกอบกิจการ จำนวน ๑๘๕ โรงงาน เงินลงทุน ๘๒,๘๘๓.๐๔ ล้านบาท คนงาน ๕๙,๓๙๔ คน

- ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๔ โรงงาน เงินลงทุน ๖๖.๒๐ ล้านบาท คนงาน ๓๒ คน

๒. อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า (ประเภทลำดับที่ ๘๘, ๘๘(๑), ๘๘(๒)) จำนวน ทั้งหมด ๖๓ โรงงาน เงินลงทุน ๓๖,๑๑๔.๙๘ ล้านบาท คนงาน ๙๐๔ คน

- ประกอบกิจการ จำนวน ๕๒ โรงงาน เงินลงทุน ๓๐,๖๘๕.๕๐ ล้านบาท คนงาน ๖๔๕ คน

- ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๑๑ โรงงาน เงินลงทุน ๕,๔๒๙.๔๘ ล้านบาท คนงาน ๒๕๙ คน

๓. อุตสาหกรรมอาหาร (ประเภทลำดับที่ ๔(๑), ๔(๒), ๔(๓), ๔(๔), ๔(๖), ๔(๗), ๕(๑), ๕(๕), ๖(๒), ๗(๑), ๗(๔), ๘(๑), ๑๐(๑), ๑๐(๒), ๑๐(๓), ๑๑(๒), ๑๑(๓), ๑๑(๕), ๑๑(๖), ๑๒(๑), ๑๒(๒), ๑๒(๓), ๑๒(๔), ๑๒(๑๑), ๑๓(๒), ๑๓(๗), ๑๓(๘), ๑๔, ๑๕(๑), ๑๕(๒)) จำนวนทั้งหมด ๒๘๘ โรงงาน เงินลงทุน ๓๒,๘๑๑.๖๔ ล้านบาท คนงาน ๑๘,๘๓๔ คน

- ประกอบกิจการ จำนวน ๒๕๗ โรงงาน เงินลงทุน ๒๓,๖๖๙.๘๗ ล้านบาท คนงาน ๑๗,๑๘๒ คน

- ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๓๑ โรงงาน เงินลงทุน ๙,๑๔๑.๗๗ ล้านบาท คนงาน ๑,๖๕๒ คน

๔. อุตสาหกรรมไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ (ประเภทลำดับที่ ๗๑, ๗๒, ๗๓, ๗๔(๒), ๗๔(๓), ๗๔(๕)) จำนวนทั้งหมด ๕๙ โรงงาน เงินลงทุน ๒๔,๙๘๙.๙๑ ล้านบาท คนงาน ๒๘,๕๗๘ คน

- ประกอบกิจการ จำนวน ๕๗ โรงงาน เงินลงทุน ๒๔,๘๓๖.๗๔ ล้านบาท คนงาน ๒๘,๔๔๕ คน

- ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๒ โรงงาน เงินลงทุน ๑๕๓.๑๗ ล้านบาท คนงาน ๑๓๓ คน

๕. อุตสาหกรรมกระดาษ (ประเภทลำดับที่ ๒(๑), ๒(๒), ๒(๕), ๒(๖), ๒(๙), ๙(๑), ๙(๒), ๙(๓), ๙(๔), ๙(๕), ๙(๖)) จำนวนทั้งหมด ๔๔๖ โรงงาน เงินลงทุน ๒๒,๖๘๔.๖๗ ล้านบาท คนงาน ๙,๔๑๓ คน

- ประกอบกิจการ จำนวน ๔๒๓ โรงงาน เงินลงทุน ๑๘,๙๐๒.๙๔ ล้านบาท คนงาน ๘,๘๖๓ คน

- ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๑๓ โรงงาน เงินลงทุน ๓,๗๖๓.๔๐ ล้านบาท คนงาน ๔๕๐ คน

- ๖. อุตสาหกรรมขนส่ง** (ประเภทลำดับที่ ๓๗(๑), ๓๗(๒), ๓๘(๑), ๓๘(๒), ๓๙(๑), ๓๙(๒), ๓๙(๓)) จำนวนทั้งหมด ๒๓๑ โรงงาน เงินลงทุน ๑๔,๑๓๗.๔๔ ล้านบาท คนงาน ๑๐,๗๐๒ คน
- ประกอบกิจการ จำนวน ๒๖๒ โรงงาน เงินลงทุน ๑๔,๐๖๘.๕๗ ล้านบาท คนงาน ๑๐,๖๒๐ คน
 - ยังไม่ประกอบกิจการ จำนวน ๙ โรงงาน เงินลงทุน ๔๘.๘๗ ล้านบาท คนงาน ๘๒ คน

ตารางที่ ๑๒ ประเภทสาขาอุตสาหกรรมที่มีการลงทุนสูงสุด ๖ อันดับแรกของจังหวัดนครราชสีมา

(ข้อมูล ณ วันที่ ๓๐ สิงหาคม ๒๕๖๒)

อันดับที่	กลุ่มอุตสาหกรรม	จำนวนโรงงาน (โรง)		เงินลงทุน (ล้านบาท)		คนงาน (คน)	
		ประกอบกิจการ	ยังไม่ประกอบกิจการ	ประกอบกิจการ	ยังไม่ประกอบกิจการ	ประกอบกิจการ	ยังไม่ประกอบกิจการ
๑	อุตสาหกรรมเครื่องจักรกล	๑๘๕	๔	๘๒,๘๘๓.๐๔	๖๖.๒๐	๕๙,๓๙๔	๓๒
๒	อุตสาหกรรมพลังงานไฟฟ้า	๕๒	๑๑	๓๐,๖๘๕.๕๐	๕,๔๒๙.๔๘	๖๔๕	๒๕๙
๓	อุตสาหกรรมอาหาร	๒๕๗	๓๑	๒๓,๖๖๙.๘๗	๙,๑๔๑.๗๗	๑๗,๑๘๒	๑,๖๕๒
๔	อุตสาหกรรมไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์	๕๗	๒	๒๔,๘๓๖.๗๔	๑๕๓.๑๗	๒๘,๔๔๕	๑๓๓
๕	อุตสาหกรรมกระดาษ	๔๒๓	๑๗	๑๘,๙๐๒.๙๔	๓,๗๖๓.๔๐	๘,๘๖๓	๔๘๓
๖	อุตสาหกรรมขนส่ง	๒๖๒	๙	๑๔,๐๖๘.๕๗	๔๘.๘๗	๑๐,๖๒๐	๘๒
รวมทั้งหมด		๑,๒๓๖	๗๔	๑๙๕,๐๔๖.๖๖	๑๘,๖๐๒.๘๙	๑๒๕,๑๔๙	๒,๖๔๑

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดนครราชสีมา